

जलसंपदा विभागाच्या प्रकल्पांतर्गत पाणी वापर संस्थांसमेवत संयुक्त पाहणी प्रमाणे हस्तांतरण पूर्व कालवा पुनर्स्थापनेची कामे संबंधित पाणी वापर संस्थांमार्फत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्र. सिडीए-२०२४/(१०५/२०२४)/लाक्षेवि(कामे),

मंत्रालय, मुंबई -४०००३२.

दिनांक- १४ ऑक्टोबर, २०२४.

- वाचा:- १. महाराष्ट्र सिंचन पद्धतीचे शेतक-यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम, २००५.
२. जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र पावासं १००७/(३२३/२००७)/सिं व्य.(धो)
दि. २२/०६/२००७.
३. जलसंपदा विभाग शासन निर्णय म.ज.सु प्र.१००६/(६८८/०६)/लाक्षेवि (कामे),
दि. १४/०६/२००७.

प्रस्तावना-

संदर्भ क्रं.१ येथे नमूद महाराष्ट्र सिंचन पद्धतीचे शेतक-यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ मधील तरतुदीनुसार पाटबंधारे प्रकल्पावर पाणी वापर संस्था कार्यान्वित करून त्यांचेमार्फत सिंचन व्यवस्थापनाची कामे करण्यात येत आहेत.

बहुतांशी पाणी वापर संस्था स्थापन झाल्या असल्या तरी कालवा पुनर्स्थापनेची कामे पूर्ण नसल्यामुळे पाणी वापर संस्थांना लाभक्षेत्र हस्तांतर झालेले नाही. तसेच जी कालवा पुनःस्थापनेची कामे खाजगी अभिकरणामार्फत झालेली आहेत, ती कामे पाणी वापर संस्थांनी उणीवा/त्रुट्या दर्शवून हस्तांतरित करून घेतलेली नाहीत.

संदर्भ क्र.२ येथे नमूद शासन निर्णयातील परिच्छेद-४ मधील तरतुदीनुसार कालवे, वितरिका, लघूवितरिका इ. वितरण प्रणालीची देखभाल दुरुस्ती व परिचालनाची जबाबदारी वेगवेगळ्या स्तरावरील पाणी वापर संस्थांची आहे. त्यामुळे पाणी वापर संस्था त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील हस्तांतरपूर्व पुनर्स्थापना कामे करण्यास तयार असतील तर ती कामे त्यांच्यामार्फत करून घेणे ईष्ट ठरू शकेल. तशी कामे त्यांच्या मार्फत करून घेतल्यास ती अधिक चांगल्या पद्धतीने होऊ शकतील, जेणेकरून पाणी वापर संस्था कार्यान्वित होऊन शाश्वतरित्या सिंचन व्यवस्थापन करू शकतील.

वरील बाबी विचारात घेता पाणी वापर संस्थांना अधिकाधिक क्षेत्र हस्तांतरण व्हावे व कार्यान्वित पाणी वापर संस्था अधिक सक्षम व्हावेत यासाठी कालवा पुनर्स्थापना/ हस्तांतरण पूर्व कामे संबंधित पाणी वापर संस्थांमार्फत करण्याची व त्यासाठी आवश्यक कार्यपद्धती विहित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

पाणी वापर संस्थांना त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील कालवा पुनर्स्थापना/हस्तांतरण पूर्व कामे करण्याबाबत खालील प्रमाणे कार्यपद्धती निश्चित करण्यात येत आहे.

- अ) १) पहिल्या टप्प्यामध्ये प्राधान्य क्र.१ मधील हस्तांतर पूर्व कालवा पुनर्स्थापनेची रुपये १० लक्ष पर्यंतची व पाणी वापर संस्थांच्या कार्यक्षेत्रातील कामे संबंधित पाणी वापर संस्था करण्यास तयार असल्यास ती त्यांच्यामार्फत करण्यात यावीत.
- २) यासाठीची लेखी मागणी पाणी वापर संस्थांच्या ठरावासह कार्यकारी अभियंता यांचेकडे पाणी वापर संस्थांनी सादर करावी.
- ३) कामाच्या अंदाजपत्रकीय किंमतीच्या १० टक्के रक्कम पाणी वापर संस्था स्वतः खर्च करण्यास तयार असावी व तसे हमी पत्र पाणी वापर संस्थांनी कार्यकारी अभियंतांकडे मागणी नोंदवितांना द्यावे.
- ४) कार्यकारी अभियंत्यांनी पाणी वापर संस्थेबरोबर करारनामा करावा.
- ५) पाणी वापर संस्थेस लागणारे तांत्रिक सहाय्य व कामाची मोजमापे इ. कार्यवाही उपविभाग/ विभागामार्फत करण्यात यावी. तसेच देयक अदायगी देखील प्रचलित विहित कार्यपद्धतीनेच करण्यात यावी.
- ६) पहिले काम यशस्वीरित्या पूर्ण झालेनंतर अशाप्रकारे जास्तीत जास्त ३ कामे एकामागून एक याप्रमाणे करण्याची संबंधित पाणी वापर संस्था यांना मुभा राहिल.
- ७) कामे पूर्ण झालेनंतर संबंधित लाभक्षेत्र व कालवा /बांधकामे पाणी वापर संस्थेने स्वतःकडे हस्तांतरीत करून घ्यावी. असे हस्तांतरण करून घेण्यास तयार असल्याबाबतचे बंधपत्र कामाचे आदेश देणेपूर्वी कार्यकारी अभियंता यांना पाणी वापर संस्थेने सादर करणे आवश्यक राहिल.
- ब) मंजूर कालवा पुनर्स्थापना कामाची किंमत रु.३० लक्ष यापेक्षा जास्त असल्यास संदर्भ क्रं.३ येथे नमूद शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार कंत्राट व्यवस्थापन समिती स्थापन करून त्यापद्धतीने करण्यात यावी.
- क) सर्व कालवा पुनर्स्थापना/ हस्तांतरणपूर्व कामांची प्रापणसुची कार्यकारी अभियंता यांनी विहित पद्धतीने सिंचन / बिगर सिंचन / विशेष दुरुस्ती लेखाशिर्षांतर्गत सक्षम स्तरावरून मंजूर करून घेणे आवश्यक राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२४१०१४१६२२४०४४२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात आला आहे.

महाराष्ट्र राज्याचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वैभव फाळके)

अवर सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
- ३) मा.सभापती/उपसभापती, विधान परिषद, विधान भवन, मुंबई.
- ४) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ६) मा.विरोधी पक्षनेते, विधान परिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.

- ७) मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) मा.उपमुख्यमंत्री (जलसंपदा) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) विधानमंडळ ग्रंथालय, मुंबई (२ प्रती)
- ११) महासंचालक, माहिती व प्रसिध्दी संचालनालय, मुंबई (२ प्रती)
- १२) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
- १३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, अंधेरी, मुंबई.
- १४) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य-१, मुंबई.
- १५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य-२, नागपूर.
- १६) विभागीय आयुक्त, कोकण/पुणे/नाशिक/औरंगाबाद/नागपूर/अमरावती.
- १७) अप्पर मुख्य सचिव, (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- १८) सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- १९) सचिव (प्रकल्प समन्वय), मंत्रालय, मुंबई.
- २०) महासंचालक, (मेरी) नाशिक,
- २१) सर्व कार्यकारी संचालक, जलसंपदा विभाग,
- २२) मुख्य अभियंता (पा) व सह सचिव, जलसंपदा विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- २३) सर्व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग,
- २४) सर्व जिल्हाधिकारी,
- २५) कृषी संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- २६) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- २७) सर्व अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग,
- २८) उप सचिव (लाक्षेवि)/उप सचिव (सि.व्य.) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २९) सर्व कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा विभाग,
- ३०) लाक्षेवि (कामे) कार्यासन संग्रहार्थ.